

ȘI A FOST AL XXI-LEA CONGRES MONDIAL AL ISTORICILOR

Și a fost și al 21-lea Congres mondial al istoricilor. De data aceasta la Amsterdam, între 22 și 28 august. Mai înainte, al 20-lea fusese la Sydney. Și mai înainte la Montreal, în Canada. Congre-sele istoricilor sunt organizate de Comitetul Internațional al Științelor Istorice (CISH sau ICHS), fondat la Geneva, la 15 mai 1926. Acesta este organismul permanent care reunește reprezentanții științei istorice din lume și dezvoltă contactele dintre ei și schimburile personale.

Congrese ale istoricilor s-au ținut și înainte de 1926, la intervale diferite, dar după primul răz-boi mondial a apărut necesitatea de a înlocui reuniunile temporare cu întâlniri regulate, întâlniri organizate de o instituție stabilă, unde istoricii să-și confrunte metodologiile, rezultatele muncii lor. La crearea sa, CISH nu reprezenta decât 19 țări, toate europene, plus SUA. Înființarea sa marca voința reconcilierii dintre istoricii francezi și cei germani, cu medierea celor americani și englezi și, totodată, îngăduia țărilor emergente din Europa Centrală și Orientală „deschiderea unei vitrine spre lume“, după expresia istoricului polonez Jerzy Kloczowski. În interbelic CISH organizează trei congrese, în 1928, la Oslo, în 1933, la Varșovia, și în 1938, la Zürich. CISH era cât pe aci să dispară în tulburarea provocată de al doilea război mondial, dar, după 1950, din fericire, își reia activitatea și de atunci încoace organizează regulat întâlnirile istoricilor, din cinci în cinci ani. Acti-vitatea sa cunoaște o primă fază, între 1950, Congresul de la Paris, și 1990, Congresul de la Ma-drid, și o a doua, din 1990 încoace, perioadă în care se extinde, încercând să cuprindă toate conti-nentele. În prima fază CISH ajunge a fi o interfață între istoricii din blocul comunist și cei din țările Vestului. Exemplul cel mai evident e Congresul de la București, din 1980, un adevărat succes de organizare și de dezbateră a chestiunilor metodologice și de conținut ale cercetării istorice. Un rol important joacă CISH în menținerea dialogului dintre istoricii din cele două Germanii și în proce-sul de decolonizare, în timpul căruia se repun în discuție noi valori și pentru susținerea lor apar noi actori. După căderea comunismului, CISH și-a arătat clar dorința de a fi asociația mondială a tuturor istoricilor. A primit în rândurile sale istorici din toate părțile lumii, renunțând la eurocentrismul care încă îi marca activitatea. Se ajunge astfel la „o internațională a istoricilor“, la care visa Henri Pirenne încă în 1926, la Geneva, un loc unde să se realizeze un schimb de păreri asupra activității în domeniul istoriografiei, asupra dezvoltării sale. Totul într-un climat de libertate, climat dorit și în sfârșit realizat. Istoriografia își afirmă, în acest climat, mefiența sa „față de dictatura unei istorii dominate de ideologia din mediile naționaliste“, după expresia lui Jean-Claude Robert.

Același istoric, din calitatea sa de președinte până acum al CISH, aprecia că trei sunt curente principale care se pot surprinde în domeniul istoriografiei în zilele noastre. Mai întâi profesio-nalizarea tot mai pronunțată a meseriei de istoric și, deci, creșterea numărului de specialiști. Un tip mai nou de specialiști care nu se dau în lături de la discursul epistemologic (de observat atenția dată diferitelor provocări lansate istoriografiei după *linguistic turn*, inițiată în SUA), dar rămân, în același timp, strâns legați de document. Vorbe ca acelea ale lui Lucien Febvre, din 1951, rămân actuale: „Noi plecăm tot timpul de la documente, din instinct, noi ne aruncăm toți cu o bucurie per-versă asupra documentelor de arhivă“. Cel de al doilea curent afectează întinderea cronologică a câmpului de cercetare al istoricului (Jacques Derrida vorbea de dilatare, în amonte, prin reculul li-mitelor preistoriei și în aval, prin creșterea interesului pentru istoria timpului prezent). Istoria acestor limite este astăzi mai bine integrată discursului istoricului, iar istoria timpului prezent se bucură de mai multă considerație. Până nu demult stăruia părerea că „după 1914 nu se face istorie, ci jurnalism“. Modul acesta de a vedea lucrurile este astăzi considerat stereotip și istoria imediată

a intrat în preocupările curente ale istoriografiei, fiind considerată o modalitate de a înțelege mai bine prezentul. Un al treilea curent este acela al globalizării, fenomen care se referă nu doar la economie, ci și la toate transformările culturale. Practicile și cunoașterile istoricului sunt pe cale de a se modifica. Istoria e chemată tot mai mult să iasă din cadrul național, metoda comparativă e tot mai des uzitată și invocată. Henri Pirenne, în 1923, în deschiderea Congresului de la Bruxelles, își intitula discursul „Metoda comparativă în istorie” și continua preocupări exprimate încă din 1900, de la Congresul de la Paris, și de la Roma, din 1903. Deci metoda comparativă nu se folosește doar din zilele noastre, dar abia acum a devenit universal acceptată. Istoriografia se deschide astăzi spre o viziune transnațională. Nu se mai pot înțelege altfel fenomene de anvergură precum urbanizarea, industrializarea, creșterea demografică și consecințele sale, evoluția culturilor, permanența structurilor rurale. Orizontul pur național nu îngăduie nicio încadrare și nicio explicație de ansamblu. Cadrul cercetării istorice se lărgeste și caută să integreze rezultatele diverselor culturi.

„Să încetăm, dacă nu vă supărați, să discutăm la infinit de la o istorie națională la altă istorie națională, fără să ne înțelegem între noi”. Sunt cuvintele lui Marc Bloch din 1928, care rămân mereu actuale. El insistă pe necesitatea înțelegerii între istorici, evitând izolarea lor în istoriile naționale respective. Ceea ce nu e deloc ușor de realizat. Rolul CISH și al congreselor istoricilor este tocmai facilitarea unui dialog constant între istoricii din toate țările, din toate perioadele istorice și de toate specialitățile. CISH nu e singurul actor al cooperării internaționale. Trăim în epoca unei maxime expansiuni a schimburilor între istorici. Și alte organizații internaționale încurajează contactele. UNESCO a jucat și continuă să joace un rol important în politica de cooperare internațională. Rezultatul a fost publicarea seriei monumentale *L'Histoire de l'humanité*, ale cărei prime volume au apărut încă din 1963, și, de asemenea, publicarea unor serii de istorii regionale. UNESCO publică rapoartele comisiilor specializate. De pildă, profesorul Geoffrey Baraclough a publicat rapoartele sale privind tendințele cercetării în științele sociale din anii 1965-1972, la Paris sunt publicate lucrările colocviului din 1986, „A fi istoric astăzi”. În 1998 UNESCO a încheiat un parteneriat cu CISH, care a îngăduit organizarea a zeci de colocvii în diferite regiuni ale lumii. Creșterea susținerii financiare a cercetării în domeniul universitar a îngăduit o mai intensă colaborare universitară de care istoricii au profitat, în ideea unei tot mai active colaborări. S-au afirmat, totodată, alte organizații, cum sunt *World History Association*, întemeiată în 1982. Aceste organizații organizează congrese și publică reviste științifice. Internetul a permis nașterea unor întregi rețele de comunicare, neconținut diversificate. Viitorul CISH rezidă în favorizarea intensă a întregului sistem de cooperare internațională. Organizația internațională a istoricilor nu poate fi, cum se exprimă Jean-Claude Robert, „motorul evoluției istorice”, dar ea poate pune în evidență mutațiile din domeniul cercetării, al scrierii și predării istoriei. Naționalismele și fragmentările diverselor identități din interiorul diferitelor state pot fi tot atâtea frâne în internaționalizarea istoriei. Și, se vrea sau nu se vrea, istoria, reprezentarea trecutului, joacă un rol esențial în construirea conștiințelor și a mentalităților. CISH a căutat, în ultima vreme mai pronunțat decât anterior, să depășească limitele Europei Occidentale. Organizația era virtual absentă din Africa, Orientul Mijlociu, America Latină, Asia de Sud-Est, Oceania. De asemenea, din lumea de cultură musulmană. Rezultatele nu sunt mulțumitoare. Preeminența istoriei europene rămâne evidentă în congresele CISH. Majoritatea comunicărilor este dată de europeniști, care vorbesc altor europeniști. Nu întâmplător, așa cum s-a putut constata mai cu seamă la Congresul de la Montreal, istoricii canadieni sau din SUA erau puțin interesați de Congresul de istorie, pentru că nu se regăseau în CISH.

O etapă în mondializarea istoriei este marcată de congresul de la Sydney. Pentru prima dată un congres se ținea în emisfera sudică. Cu congresul de la Amsterdam, CISH se reîntoarce în Europa, într-o țară unde s-au desfășurat primele reuniuni ale istoricilor (Congresul de la Haga din 1898). Temele și ședințele de lucru ale Congresului de la Amsterdam au fost stabilite la adunarea generală de la Beijing din 2007. Temele principale au fost trei: *Căderea imperiilor* (organizator prof. american Roger Louis), *Orașul ca produs cultural* (organizator istoricul finlandez Marjatta Hietala) și *Religie și putere* (organizator americanul Mark Pegg). În afara acestor teme, lucrările s-au desfășurat în cadrul comisiilor Congresului: de istorie contemporană a Europei, de studii slave, istorie

a revoluției franceze, astronomie și astrologie, istorie a revoluției ruse, istorie a creștinismului, istorie a cruciadelor, istorie socială, istorie a Universităților, istoriografie și teorie a istoriei, istorie a relațiilor internaționale, istorie a Adunărilor de stat, a Sud-Estului Europei, istorie militară comparată, istorie demografică, educație fizică și sport, s-au desfășurat în cadrul unor mese rotunde sau ședințe speciale. Istoricii români au participat la tema principală privind destrămarea imperiilor (comunicarea noastră privind schimbările teritoriale, consecință a căderii imperiilor de la sfârșitul primului război mondial, cu un studiu de caz privind situația din Sud-Estul Europei) și la mai multe dintre comisii (cu comunicări, precum academicienii Dan Berindei, Răzvan Theodorescu, Ioan Aurel Pop, cercetătorul Ioan Bolovan, sau participând la discuții: prof. Dumitru Preda, Sorin Antohi, Cristian Luca...). Congresul și-a ales noile organe de conducere. Ca președinte, a fost aleasă profesoara finlandeză Marjatta Hietala. Au fost, de asemenea, aleși noii președinți și noii membri ai comisiilor (de pildă, la Asociația Internațională de Istorie Contemporană a Europei, ca președinte, în locul lui Jacques Bariety, a fost ales istoricul britanic John Keiger, de la Universitatea din Salford). Și istoricii români au obținut unii reprezentanți în plus, pe Ion Bolovan la Comisia de Demografie, pe Dumitru Preda la Comisia de Istorie a Relațiilor Internaționale și Ion Bulei la Asociația Internațională de Istorie Contemporană a Europei.

Ion Bulei

VOTUL ÎN AFARA ȚĂRII

În perioada 7-8 iunie 2010 a avut loc la București seminarul internațional pe tema „Votului în afara țării” ce a însemnat două zile de schimburi intense de păreri la nivel de experți ce au evidențiat experiențe directe, opinii analitice și perspective comparative ale specialiștilor electorali asupra votului în afara țării.

Seminarul a fost organizat de Divizia de Asistență Electorală a ONU și Autoritatea Electorală Permanentă din România. Obiectivul seminarului nu a fost acela de a oferi soluții definitive sau concluzii, ci mai degrabă să reiasă din cadrul dezbaterilor un set de bune practici și lecții învățate, să prezinte experiențe și să scoată la iveală diferențele și numitorii comuni pe tema votului extern. Participanții au fost încurajați să ia cunoștință de probleme și provocări și să încerce să găsească răspunsuri potrivite circumstanțelor specifice.

Patruzeci și cinci de participanți reprezentând 20 de țări și 9 organizații regionale sau globale au participat la seminarul „Votul în afara țării” de la București.

Fiecare dintre cele șase sesiuni dedicate temelor specifice au fost deschise printr-o prezentare introductivă ce incită la dezbateri în jurul unui adevărat caleidoscop de practici și studii de caz. Moderatorul a structurat dezbaterile și a prezentat la sfârșitul fiecărei sesiuni un rezumat. Raportorul a concentrat fiecare zi, prezentând principalele rezultate ale sesiunilor.

Dezbaterile s-au concentrat pe *variabilele* reglementărilor votului în afara țării în funcție de opțiunile luate în calcul de legislația electorală (ex: Ce tip de sistem electoral se folosește acum — reprezentare proporțională sau majoritară? Pentru ce tip de alegeri se aplică votul extern — prezidențiale, legislative, europene, locale? Cine organizează votul în afara țării — Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Afacerilor Externe (MAE), organismul de management electoral (OME)? Ce tip de circumscripții? Există prevederi pentru mandate extrateritoriale?).

Interesul privind alegerile depinde de *tipul de alegeri* și de *tipul sistemului politic*. În unele țări, alegerile prezidențiale sau parlamentare suscită un mare interes, în altele percepția proximității și impactul direct al deciziilor într-un sistem descentralizat concentrează atenția pe alegerile municipale și locale. Alegerile europarlamentare nu generează o prezență mare la vot în unele state membre ale UE în ceea ce privește votul extern și votul din țară întrucât procente ridicate de alegători percep Bruxelles-ul ca distant și nu sesizează clar influența pe care ar putea-o avea asupra vieților lor. Lipsa de interes față de votul extern poate fi, de asemenea, rezultatul unei percepții limi-

tate despre competiție ca urmare a supoziției că acei competitori au mai puține șanse de câștig în fața cetățenilor statului respectiv. Acest lucru este adesea legat de calitatea campaniilor de informare publică.

Unele state au un număr mare de cetățeni care au rezidența, temporară sau permanentă, peste hotare (ex. Mexic: 14 milioane, Indonezia: 5 mil., Turcia: 2.5 mil., România: 2.0 mil., Franța: 2.1 mil., Rusia: 1.7 mil. Spania: 1.3 mil.). „Greutatea” politică a voturilor externe reprezintă o dimensiune importantă din moment ce rezultatele finale coroborate cu votarea din țară pot fi influențate substanțial de voturile exprimate în străinătate. Cu toate acestea, prezența la vot pentru votul extern este de obicei mai mică decât cea din țară.

În ceea ce privește *compoziția personalului secțiilor de votare*, în cazul Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei secțiile de votare din străinătate nu pot avea personal din MAE sau MAI (ci doar funcționari publici civili), în timp ce în România președintele trebuie să fie din partea MAE și ceilalți membri din partea partidelor politice sau reprezentanți ai comunităților din străinătate. Senegal a menționat faptul că cel puțin un membru din fiecare secție de votare să fie din partea OME. Opinia rezidenților din străinătate asupra imparțialității sau naturii unei vaste reprezentări a spectrului politic al personalului secțiilor de votare este, de asemenea, importantă pentru prezența la vot.

Mărima numerică a Diasporei împreună cu tipologia socială și economică a acesteia (ex. rezidenții temporari, imigranți ilegali sau vechea Diasporă) și cu distribuția sa geografică din străinătate sunt factori cheie de luat în considerare în organizarea votului extern.

Mexicul susține faptul că în condițiile sale specifice - Diaspora extrem de numeroasă concentrată în mare parte într-un singur stat (SUA) și dispersată extrem de mult aici — cel mai potrivit sistem în termeni de costuri și capacitate de a intra în legătură cu alegătorii din străinătate este cel poștal ca opus metodei clasice de vot în persoană. Cu toate acestea, Indonezia, având tot o Diasporă mare și răspândită, s-a confruntat cu dificultăți majore în ceea ce privește votul prin corespondență.

Cooperarea OME cu MAE este primordială atunci când votul extern este organizat ca vot în persoană sau ca vot poștal (Mexic, Senegal, Indonezia). În cazul Spaniei și Franței, Ministerul Afacerilor Interne cooperează îndeaproape cu MAE pentru votul în afara țării. În cele mai multe cazuri, MAE sau MAI oferă suport tehnic cu logistica și personalul.

În multe state, comunitățile din străinătate cer *metode alternative* ale votului extern sau doar pentru forme ale votului la distanță, în special vot prin corespondență sau prin telefon. Principalul motiv îl reprezintă distanțele relativ îndepărtate pentru mulți alegători din afara țării față de sediile misiunilor diplomatice. În alte cazuri, există o oarecare reticență a Diasporei de a vota în spații controlate de Guvern.

Majoritatea țărilor iau în considerare sau întreprind *revizuirii* ale cadrului lor legislativ privind votul extern. România ia în considerare *demararea* până în 2012 a unui program de vot extern mai inclusiv prin încorporarea metodelor de vot alternativ, cum ar fi votul prin internet sau votul prin corespondență, în plus față de votul în persoană. Cu cele 294 de secții de vot deschise în 93 de țări, România oferă celor aproximativ 2 milioane de alegători din străinătate doar 1% din secțiile de votare, cu toate că alegătorii externi reprezintă 10% din totalul votanților eligibili.

Diferența de fus orar în toate țările votului extern ridică problema influențării alegătorilor în ziua alegerilor. *Exit poll*-urile nu ar trebui făcute publice în timpul procesului de votare, dar *exit poll*-urile sau informațiile privind numărătoarea paralelă sunt diseminate prin telefon, *site*-uri și *blog*-uri (OME din România analizează opțiunea implementării votului extern cu o zi înainte în unele țări). Alte state (ex: Republica Moldova) iau în calcul ca votul să aibă loc după două zile.

Organizațiile internaționale precum UNEAD, UNDP, IOM au jucat roluri importante în furnizarea asistenței tehnice pentru organizarea votului extern în state postautoritare sau tranziții postconflictuale, cum ar fi Cambodgia, Timorul de Est, Kosovo, Bosnia și Herțegovina, Irak, Afganistan, Sudan. Experiența IOM în multe dintre aceste state a dovedit importanța campaniilor de informare pentru cetățenii din străinătate, în multe cazuri cu populații largi de refugiați.

Experții au căzut de acord în evaluarea lor potrivit căreia campaniile de informare publică și educarea alegătorilor sunt condiții *sine qua non* pentru a produce o impresie pozitivă asupra alegătorilor externi, pentru a asigura încrederea și, drept urmare, un bun nivel al prezenței la vot în timpul operațiunilor votului extern.

Cazul Mexicului pare a fi o paradigmă pentru generoasa tentativă de a comunica cu *uriașa Diasporă* (27 milioane, aproximativ 1/3 din totalul populației eligibile), puternic concentrată geografic (90% în SUA), dar, de asemenea, și dispersată foarte larg (în țara gazdă) și sub un complex sistem de înregistrare și vot prin corespondență ce necesită atât o bună organizare cât și eforturi logistice uriașe pe o lungă perioadă de timp (10 luni), precum și alegători motivați și bine informați. Cu toate acestea, nivelul prezenței la vot s-a dovedit a fi cu mult în urma eforturilor investite în facilitarea votului extern - 32.000 voturi din 72 de țări (din doar 4,2 milioane de alegători externi care au primit cardul de identitate pentru alegeri opțional) pentru un cost al votului extern de 23 milioane dolari americani¹.

Astfel de *relații disproporționate* între gradul de participare și mobilizarea organizațională și scara costurilor au fost, de asemenea, semnalate de o cvasiunanimitate de experți din Indonezia, Salvador, România, Republica Moldova, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Franța, Spania, Bulgaria și Mexic. În timp ce în cele mai multe cazuri există o prezență la votul extern dezamăgitor de scăzută², ineficiența în comunicarea cu alegătorii din străinătate se ia în calcul ca un factor major, totuși nu singurul motiv pentru prezența scăzută.

Reglementările privind *campania electorală* externă sunt de obicei puține, dacă nu inexistente. Nu toate entitățile politice naționale au interesul sau resursele pentru campaniile externe.

Majoritatea experților au fost interesați să prezinte la nivel național raportul final și concluziile seminarului internațional privind votul în afara țării organizat de Divizia de Asistență Electorală a ONU și Autoritatea Electorală Permanentă a României la București.

Bogdan M. Popescu

APLICAȚII, TENDINȚE ȘI NOI DIRECȚII ÎN TEORIA ȘI PRACTICA ELECTORALĂ

În perioada 16-19 august în Morelia, Mexic a avut loc „Cel de-al șaselea Congres Internațional de Drept Electoral și Democrație. Aplicații, tendințe și noi direcții”. Recunoscut ca fiind unul dintre cele mai mari din lume în acest domeniu, congresul s-a bucurat de o audiență de aproximativ 1000 de participanți, precum și de un interes ridicat din partea mass-media din Mexic.

Congresele anterioare pe acest subiect, ce s-au desfășurat în paralel cu procesul de democratizare a Americii Latine din ultimii douăzeci de ani, au avut loc în 1992 (Xalapa), 1994 (Mexico City), 1998 (Cancun), 2003 (Morelia) și 2008 (Veracruz).

Din 1998, International IDEA a organizat aceste conferințe împreună cu UNDP, IFES, IHR/CEAP, Institutul Electoral Federal din Mexic, Tribunalul Electoral al Federației Mexicane, Institutul pentru Cercetări Legale al UNAM (Universitatea Națională Autonomă a Mexicului), precum și cu mai multe autorități electorale locale și universități din Mexic.

Fiecare congres s-a adresat principalelor probleme vizând politicile electorale de pe agenda perioadei respective. Toate acestea au influențat, într-o oarecare măsură, contextul politic al vremii, cu intenția de a întări instituțiile democratice și procesul electoral.

¹ Institutul Federal Electoral din Mexic evaluează că dacă metoda de vot în persoană ar fi fost folosită în loc de actuala votare prin poștă costul ar fi fost mult mai ridicat, adică de la 23 milioane dolari americani la 600 milioane de dolari americani. Sub actualul sistem folosit în prezent pentru alegerile prezidențiale din 2006 rata vot/costuri a fost de 700 dolari per vot.

² În România cea mai ridicată participare la votul extern, respectiv 148.000 de voturi în 294 de secții de votare, s-a înregistrat în decembrie 2009 (pentru 2 milioane de potențiali alegători estimați). Franța a înregistrat la ultimele alegeri prezidențiale o prezență la vot de 23% în 140 de secții externe. Cu suportul organizațiilor internaționale, OME al Republicii Moldova a emis și a diseminat în afara o broșură informativă ca parte a campaniei de informare pentru votul extern. Prezența la vot a crescut de la 12.000 în 2005 la 18.000 în 2009 pentru o populație de moldoveni în afara țării estimată la aproximativ 20%.

Primele două congrese s-au axat pe infrastructura electorală de bază necesară pentru a desfășura și a garanta alegeri libere și corecte; cel de-al treilea și al patrulea au făcut referire la așa-numita „a doua generație” de reforme electorale prin abordarea unor teme precum controlul finanțării partidelor politice, accesul la media, incluziunea minorităților, accesul femeilor și noile tehnologii. Cel de-al cincilea a fost mai mult preocupat de studierea instrumentelor justiției electorale. Cel de-al șaselea a reexaminat unele dintre temele de dezbatere ale congreselor anterioare și a adăugat altele precum legătura deficitară dintre guvern și sistemele electorale, modernizarea partidelor, participarea cetățenilor și votul electronic.

La cel de-al șaselea congres, Dr. Soledad Loaeza, membru în comitetul Internațional IDEA, a conturat liniile generale ale procesului democratic din America Latină. Cercetătoarea a evidențiat faptul că una din principalele provocări pe care democrația le întâmpină în regiune este aceea de a asigura capacitatea statului de a furniza bunuri sociale și de a promova o egalitate reală, astfel încât democrația să poată deveni durabilă și totodată puternic înrădăcinată în cultură și în instituțiile statului. În plus, în cazul particular al Mexicului, Dr. Loaeza a subliniat că cele mai proeminente provocări pentru democrație în acest moment vizează inversarea dispersiei puterii produse de noua pluralitate politică, precum și depășirea moștenirilor autoritare.

În data de 18 august, în cadrul sesiunii de dezbateri „Sisteme electorale și sisteme de partid”, organizată în sala centrală a Centrului de Convenții din Morelia, Bogdan Popescu a prezentat comunicarea „Considerații privind sistemul electoral din România” ce a suscitat un interes deosebit din partea publicului prezent. Acest interes s-a manifestat și prin formularea mai multor întrebări legate de participarea electorală, caracteristicile și funcționarea sistemului electoral din România, respectiv de perspectivele de reformă electorală din anii următori.

Bogdan M. Popescu

CONFERINȚA ANUALĂ A ASOCIAȚIEI OFICIALILOR ELECTORALI EUROPENI (ACEEEO), TBILISI, GEORGIA — ÎNTOCMIREA LISTELOR ELECTORALE

În perioada 9-11 septembrie 2010, au avut loc în capitala Georgiei, Tbilisi, lucrările celei de-a 9-a Conferințe Anuale a Asociației Oficialilor Electoralii Europeni (ACEEEO), cu tema „Întocmirea listelor electorale”.

La cea de-a 19-a Conferință Anuală au fost prezenți reprezentanții a 17 țări membre ale ACEEEO. Incluzându-i pe aceștia, au participat experți electorali din 32 de țări de pe întreg mapamondul. Împreună cu gazdele georgiene, mai mult de 170 de participanți au luat parte la această reuniune internațională și și-au împărtășit experiențele cu privire la diferite probleme de interes electoral. Printre organizațiile internaționale care au fost reprezentate la această reuniune se numără IFES (Fundatia Internațională pentru Sisteme Electorale), UNDEF (Fondul pentru Democrație al Națiunilor Unite), OSCE/ODIHR, Comisia Europeană, IDEA Internațional, UNDP, USAID sau Comisia de la Veneția.

Participanții și organizatorii conferinței au fost onorați cu prezența celor care au ținut prelegeri și cu invitați de seamă, precum dl. Davit Bakradze, președintele Parlamentului din Georgia și Dr. Zoltán Toth, Secretarul General al ACEEEO, care a deschis în mod oficial cea de-a 19-a conferință ACEEEO. Dl. William Hybl, vicepreședintele Comitetului Director al IFES, și dl. Bill Sweeney, președintele/CEO al IFES, reprezentând de asemenea și UNDEF, au salutat participanții în cadrul sesiunii oficiale de deschidere.

În prima zi a conferinței (9 septembrie 2010) dl. Gyula Radi, directorul proiectului și dl. Istvan Zsuffa, directorul de program, cel care a redactat varianta de lucru a *Manualului privind înregistrarea alegătorilor* au prezentat pașii și diferitele repere majore ale proiectului „Întocmirea listelor electorale în democrațiile în tranziție” din ultimul an și jumătate. Proiectul *Manualului* a fost

trimis anterior tuturor participanților la conferință și a constituit baza discuției. Directorii programului din ACEEEO așteaptă comentarii ulterioare privind proiectul, într-o formă scrisă, până la data de 30 septembrie.

În cadrul acestei sesiuni, din partea României, dl. Tiberiu Csaba Kovacs a prezentat materialul „Listele de alegători în România — studiu de caz”.

În *cea de-a doua zi a conferinței* (10 septembrie 2010) pe durata sesiunilor de dimineață au avut loc două seminarii ce au analizat diferitele provocări ridicate de înregistrarea alegătorilor: *Seminarul A* a avut ca tematică „Problematicile legale și procedurale”, iar *seminarul B* a explorat diverse „Soluții tehnice” și medii IT ale procedurilor înregistrării alegătorilor.

Pe durata sesiunii de după-amiază, moderatorii dna. Eszter Bodnar, expert juridic al ACEEEO Ungaria și dl. Zoltan Kovacs, IDOM 2000, Ungaria, au prezentat concluziile formulate pe parcursul sesiunilor de seminar. Ulterior, a avut loc o scurtă trecere în revistă a proiectelor legate de înregistrarea alegătorilor precum *e-democracy*, combaterea fraudelor electorale etc. Sesiunea de final din cea de-a doua zi a încheiat discuțiile din ziua precedentă asupra diferitelor aspecte ale înregistrării alegătorilor și subiectelor conexe. Rezultatul final al proiectului „Întocmirea listelor electorale în democrațiile în tranziție”, *i.e.*, versiunea finală a *Manualului* de bune practici va fi prezentat publicului în decembrie 2010.

Toate statele participante membre instituționale ale ACEEEO și-au exercitat în mod secret dreptul de vot pentru alegerea noului Comitet Executiv. În urma acestor alegeri, a fost confirmată propunerea făcută în cadrul Reuniunii Comitetului Executiv a ACEEEO din 10 iunie de la București ca România să facă parte din Comitetului Executiv al asociației, având un mandat de 3 ani, conform statutului.

Următoarea conferință anuală a ACEEEO va avea loc la Budapesta între 15-18 Iunie 2011, reprezentând cel de-al 20-lea Jubileu Aniversar al asociației.

Bogdan M. Popescu